

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Czwartek, dnia 18 marca 1915 r.

Redakcja i administracja „Nowego Kurjera Łódzkiego” mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej № 37. Interesowani do redakcji, zgłaszając się mogą od 1 i pół do 3 po poł. i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 8 rano do 7 wiecz. Adres telegraficzny „Łódź-Kurjer”.

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50. Za odnośzenie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie. Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 kop. miesięcznie. Zmiana adresu 20 kop. **Telefon Nr. 253.**

Cena ogłoszeń: 1-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce nadesłane 50 kop., nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zвычайne 10 kop. Drobne ogłoszenia 1 i pół kop. za wyraz. **Ogłoszenia zamiejscowe:** 1-sza strona 50 kop., reklamy po 20 kop., zвычайne 12 kop. za wiersz lub jego miejsce. w tekście 75 kop.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieopłacone z górną ceną honorariów administracja wypłacać nie będzie.

Agentury: w Łodzi—Biuro ogł. „Promień”, Piotrkowska 81; w Pabjanicach—A. Wadzyński, Zamkowa 23; w Zgierzu—Nowy Rynek, kiosk Aleks. Lacha **WYŁĄCZNE PRAWO** przyjmowania ogłoszeń w Rosji, zagranicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, dane jest Domowi Handl. L. i E. Metz i S-ka.

TEATR POLSKI
Cegielniana 63.
Bilety w cukierni Roszkowskiego od soboty w kasie teatru.
Polscy Strzyżyci Zjednoczeni.

BENEFIS
Józefa Machalskiego

W niedzielę, dn. 21 marca o godz 5 po poł

„KMICIC”
Szt. hist. w 7 obraz. z pow. Sienkiewicza w przerób. Poplawskiego

Obwieszczenie.

Z okręgu etapu, który obejmuje powiaty: Sochaczew, Gostynin, Kutno, Łęczyca, Łowicz, Skierniewice, Łódź, Brzeziny, Rawa jak i Łask aż na południe do linii Burzenin-Sobki, zakazuje wywozu wytworów rolniczych wszelkiego rodzaju, jak i koni i bydła. Przeciwdziałający także kupujący, jak i sprzedający, osoby pośredniczące i t. d. karani będą karą pieniężną do 10,000 m. i oprócz tego karą więzienną do 2 lat. Próba podlega również karze.

Ewentualne prośby o wyjątki, przedkładać należy u komendantów etapowych, w Łodzi u komendanta miejscowego, które w każdym wypadku odwołują się do mej decyzji.

Inspektor etapowy
von Heuduck
generał-lejtenant.

Łódź, 16 marca 1915.

Wojna podmorska.

Przed wybuchem wojny europejskiej, nikt nie przypuszczał, jak bardzo ważną rolę odegrają w wojnie morskiej podwodne narzędzia walki: torpedy, miny i łodzie podwodne. Obecnie widzimy jak umiejętnie skorzystali Niemcy ze swych licznych łodzi podwodnych, oraz jak za pomocą min pływających ochroniły własne wybrzeża od napadu nieprzyjaciela.

O łodzi podwodnej pisał już genialny fantasta Juliusz Verne (urodzony w Płocku) w swej powieści, p. t. „20.000 mil podmorskiej żeglugi”. Opisana przez niego łódź podwodna „Nautilus” różni się wprawdzie od obecnych znacznie w szczegółach, ale zewnętrzne zarysy są prawie te same.

Po raz pierwszy na wojnie łódź podwodna zastosowana została w Ameryce, podczas wojny domowej w r. 1864. Konfederacji południowi za pomocą takiej łodzi zatopili okręt „Hausatonic”, należący do floty Sta-

nów północnych. Ale nim łódź dopięła swego celu, cztery razy szła na dno, i podczas tych prób straciło życie przeszło 20 osób. Wreszcie po wydobyciu jej z morza po raz piąty, porucznik Dickson, kapitan Carlson, oraz jeszcze pięciu ochotników, wyruszyli pod „Hausatonic’a”; tym razem udało im się wypuścić w niego torpedę, tak że natychmiast zatonał. Ale skutkiem eksplozji, zginęła również i łódź podwodna wraz z całą jej bohaterką załogą.

Dopiero po upływie dwu lat po wojnie, odnaleziona została przez nurków w odległości stu stóp od zatopionego wroga. Cała załoga była jakby zastygła na swych miejscach.

Obecnie istnieje wiele systemów łodzi podwodnych, lecz w ogólnych zarysach budowa ich jest następująca: łódź posiada formę ryby i zwężonu ku obu końcom. Do zanurzania jej służy rezerwuar dla wody, którą się, przy podnoszeniu na powierzchnię, wypuszcza, przy zanurzeniu zaś, znów nabiera. Zwykle łodzie podwodne zanurzać się mogą na głębokość nie przewyższającą 30 metr. co jest zupełnie wystarczającym, gdyż już na głębokości 6 metrów, woda jest zupełnie nieprzezroczysta. W łodzi znajduje się zapas powietrza dla oddychania, który obliczony jest zwykle na 24 godziny. Łódź poruszana bywa za pomocą elektrycznego lub parowego motoru, który obraca szrubę, znajdującą się z tyłu, nazwaną, i podobną do szruby okrętowej.

Łódź podwodna posiada swoje „oko”, a mianowicie „peryскоп”. Jest to wystająca ponad wieżyczkę długa rurka, w której znajduje się skomplikowany system szkieł optycznych i luster. Za pomocą peryskopu, kierownik łodzi, nie wynurzając się całkowicie, może dokładnie obejrzeć powierzchnię morza i poznać położenie statków nieprzyjacielskiej. Peryскоп z powodu swej znikomiej wielkości jest na tle wody prawie niewidzialny, to też zauważyć obecność łodzi podwodnej jest prosto niemożliwym. Dlatego jest ona bardzo niebezpieczną, tembardziej, że jako środka napadu używa torped, których posiada zwy-

kle od trzech do czterech jednocześnie.

Torpedy, ta straszliwa broń w wojnie morskiej, zastosowaną była po raz pierwszy przy zniszczeniu okrętu „Hausatonic” w r. 1864. Od tego czasu zostały one znacznie ulepszone i obecnie istnieje wiele ich systemów. Torpeda systemu Whiteheada posiada formę cygara, i zbudowana jest ze stali. W tylnej jej części znajduje się kilka pudów pyroksyliny czyli bawełny strzelniczej, bardzo silnej materji wybuchowej. W przedniej części mieści się naczynie z rżnięcą piorunującą, która, przy zetknięciu się torpedy z przeszkodą, wybucha, i sprowadza również momentalnie wybuch pyroksyliny. Posiada ona taką siłę, że przebija najgrubsze stalowe pancerze wielkich okrętów, mające często do 40 ctm. grubości.

Wewnątrz torpedy znajduje się także aparat, wprawiający ją w ruch jeszcze i po wystrzale, i utrzymujący ją w prostym kierunku. Długość opisanej torpedy wynosi 18 stóp, średnica 1 i pół stopy, waga dochodzi do 30 pudów.

W torpedy uzbrojone są obecnie wszelkie okręty, ale na pancernikach i krążownikach znajduje się ich niewielka ilość: 30 lub 40 sztuk. Natomiast, specjalnie służące do tego celu, torpedowce, posiadają ich po kilkadziesiąt. Torpedowce są znacznie mniejsze od innych okrętów wojennych, cena ich nie przekracza 500,000 rb., podczas gdy koszt budowy nowoczesnego pancernika dochodzi do 20 milionów rb. To też każde, choćby małe państewko buduje sobie torpedowce.

Dla obrony wybrzeży przed napadem okrętów nieprzyjacielskich rozrzuca się miny pływające i urządza zagrody minowe. Składają się one z szeregu min przytwierdzonych na kotwicach do dna morskiego, wzdłuż brzońskiego wybrzeża, tak aby statek nieprzyjacielski natknął się na nie, podchodząc bliżej. Czasem także łączy się je przewodnikami elektrycznymi ze stacją obserwacyjną na lądzie, skąd można w odpowiedniej chwili spowodować ich wybuch. Ale od podobnych min często cierpią i

okręty handlowe lub neutralne, gdyż zdarza się, że wiatr i prądy morskie zrywają je z kotwic i niosą na otwarte morze. Zupełnie niewinny okręt może się natknąć na taką błądzącą minę i pójść na dno. Podobne wypadki miały już niejednokrotnie miejsce i podczas toczącej się wojny.

Ażeby uchronić się od min, nieprzyjaciel urządza tak zwane kontrminy, wybuch których niszczy zagrody minowe przeciwnika. Lub też z pomocą sznura przeciągniętego między dwoma szalupami, odciąga się miny na stronę i następnie się je rozstrzeliwa.

Do tego celu służą specjalne okręty, kontrtorpedowce zaopatrzone w silną artylerję do rozstrzeliwania wyłowionych min.

W obecnej wojnie wszystkie wyżej opisane narzędzia walki podmorskiej znalazły, jak wiemy, szerokie zastosowanie. Turcja zagroziła minami cieśniny Dardaneelską i Bosfor i te zagrody stanowią jedną z największych przeszkód dla obleganej floty angielsko-francuskiej.

Dees.

Wokół wojny.

Ataki rosyjskie w Karpatach.

Korespondent „Berliner Abendpost” z kwatery austriackiej donosi:

Zmiana pogody przyczyniła się do zmiany sytuacji wojennej w Karpatach. Zwycięstwa austriaków na drodze do Baligrodu dały rosjanom atut do ponowienia ataków masowych na froncie karpaccim. Atakując znacznymi siłami wszystkie na wschód od Łyskowa położone przełęcze, zamierzali oni w ten sposób utrudnić koncentryczne posuwanie się armji austriackiej. We wszystkich dolinach, porozrzucanych od Sanoka w kierunku wschodnim, ukazały się silne kolumny, które usiłowały przelansować przełęcze. Silne ataki skierowane były przeciwko przełęczom Łyskowa i Użoka i przejściu Oportal. Jednocześnie uczynione została próba podjęcia ofensywy w Galicji południowej, która odeprzeć miała okopanych na północy od Nadwornie austriaków. Rosjanie nie doznali jednakowoż powodzenia.

Z parlamentu francuskiego.

PARYŻ. Agencja Havasa donosi: Komisja budżetowa parlamentu, wysłuchawszy przemówienia ministra skarbu, uchwaliła jednomyślnie wszystkie przezeń zaproponowane pozycje a między innymi pożyczki Francji dla sprzymierzeńców i państw zaprzyjaźnionych.

Chiny, Japonja i Anglja.

LONDYN. Według komunikatu agencji Havasa, oświadczył Grey w

izbie niższej, że rząd angielski nie otrzymał od innych państw żadnych zapytań w sprawie żądań Japonji wystosowanych do Chin. Rząd zaś angielski nie może wystosować formalnego wyjaśnienia w zatargu japońsko-chińskim.

domość, że podczas walk pod Płockiem w lutym, zginęli dwaj generałowie rosyjscy: Engwald i Tiażełnikow.

Różne wieści.

— **Śmierć dwóch generałów rosyjskich.** „Frankfurter Ztg.” otrzymuje z Piotrogradu wiadomość, że podczas walk pod Płockiem w lutym, zginęli dwaj generałowie rosyjscy: Engwald i Tiażełnikow.

Odpowiedzi od Redakcji.

P. Andrzejowi Szd. Listu drukować nie będziemy, zachowujemy go wszakże jako cenny materiał, dotyczący się działalności milicji łódzkiej. Jeśli zajdzie coś nowego, prosimy zakomunikować nam.

T. B. W wierszu poświęconym p. Andrzejowi Nullusowi pisze pan... Legnęmy wszyscy w czarnym grobie, Może ja najpierw, po mnie — ty, Może ty pierwszy, ja — po tobie...

Niech się panowie pierwszej ułożą co do kolejności a potem zobaczymy. P. Feliksowi Swieczce. Nie zamieścimy.

ROZKŁAD JAZDY

Łódź (dw. kaliski) — Łowicz (dworzec północny) — Aleksandrów Łódź (dw. kaliski) — Skalmierzyce Piotrków — Sosnowiec W. W. i Herby Pruskie — Częstochowa — Włoszczowa.

Ważne od dnia 8-go marca 1913.

Czas od godz. 600 wiecz. do godz. 559 z rana oznaczony jest przez podkreślenie liczb minutowych.

Table with multiple columns showing train departure and arrival times between Łódź, Łowicz, Aleksandrów, Skalmierzyce, Sosnowiec W. W., Piotrków, Częstochowa, Włoszczowa, and Herby Prus. It includes specific times for each station and direction.

ZARZĄDZAJĄCY

KURSAMI GIMNAZJALNYMI

Zawiadamia że, w klasach III, IV, V i VI pozostało jeszcze kilka miejsc dla uczniów i uczenice. Tamże organizują się komplety dla uczniów 4 kl. szkół miejskich (aleksandryjskiej), tudzież przygotowujących się na atestaty wszystkich szkół. Zapisy codziennie od 2 — 4. Luży 20

Nagrody RUBLI 10

otrzyma znalazca paku czarnych rajserów, zgubionych przechodząc ul. Zachodnią i Zawadzka do Pańskiej, zgłosić się proszę w Redakcji niniejszego pisma.

Lekarz-Dentysta

P. Zytnicka

Konstantynowska 9. Przyjmuje: od godz. 9—7.

NAKŁAD NA WYCZERPANIU!

Jak uchronić się od ciąży

D-ra med. K. I. Drexlera p. t. Opis najnowszych środków od ciąży chroniących z rysunkami Niezbędna książka dla każdego małżeństwa. Cena 40 kop. Skład główny w księgarni A. Słomnickiego, ul Piotrkowska 24

Okazyjnie wielki wybór resztek

na bluzki, kostjomy, bieliznę, pończochy, żaboty oraz hafty kaliskie i szwajcarskie, marki żety haftowane na suknie, bluzki, jakoteż firanki, portjerjery po cenach najniższych. Andrzeja 44, parter.

Kartofle

najlepszy gatunek

Mąka pszenna

0000A również wszelkie inne artykuły spożywcze tania do nabycia w restauracji „Vegeta”, Ziemia 3, z frontu. 4072-3

ZĘBY

SZTUCZNE

dla reklamy wyjątkowo tania, a nawet bezpłatnie nabyć można u dentysty, Piotrkowska 83

Cużoziemiec

poszukuje znajomości z młodą inteligentną kobietą w celu konwersacji języka polskiego. Oflerty „Dziennik” do adm. „Kurjera”.

Kupuję sztuczne używane zęby

cale lub połamane. Płacę dobre ceny. Pozostawę wszystkiego 3 dni w Centralnym Hotelu № 8, Piotrkowska № 5 przyjmuję od g. 10—1 i od 3—5 p. p.

Kupię

węgla 30 korcy

Adresy proszę składać w administracji N. Kurjera Łódzkiego Zachodnia 37.

Skuszerka masażystka

z dyplomem Cesarskiej Akademii medycznej w Piotrogradzie praktykuje ca 20 lat, przyjmując masaż, porody, rozwikłania biustu Andrzeja 39, m. 10 od 12—2. Odpowiedzi na listy.

Ogłoszenia drobne:

- Pszenna i żytnia mąka do sprzedania w worki. Gubernatorska 3, u właściciela domu. 3891-30
- Ala poleca apteka W. Dantelickiego, Piotrkowska 127. 3891-30
- Ala enkalyptusowo-mentolowe pastylki niezastapione przy kaszlu i chrypie. Dostać można w aptekach i większych składach aptecznych.
- Mebel różne sprzedam bardzo tania: łózka, materace, szafy, kredens, stół, krzesła, otomane, figury. Karola 8-10. 4062-5
- Mebel wyprzedam z 3 pokoi mało używane bardzo tania. Mikołajewska 40 m. 2. 4066-4
- konkurencja!!! Machorka, tytułowy syjski wszystkich gatunków, tytuł pruski, papierosy, cygara, ceny najniższe. Lichtenstein, Wąchocka № 35, oficyna, vis-à-vis bram, I-piętro. 4056-4
- wity lombardowe, złoto, srebro kupuję, placę najwyższe ceny. Brzezińska 10 m. 9, II piętro front. Placok. 3869-31
- upuję bijuterję, zegarki złote, srebro, k wity lombardowe. Główna 42, Tomaszewski. 4102-3
- upię maszynie do kopolowania dużej. Adres: Piotrkowska № 72, fryzjer. 4106-4
- Mebel: łózka z materacami, szafy, kredens, otomana, stół, krzesła, biurko, garnitur salonowy, oraz kuchenne urządzenia, sprzedaję bardzo tania. Ulica Nowo-Cegielniana № 19 m. 2, parter. 4104-2
- biadły gospodarskie po 40 kop., także do wynajęcia pokój umebłowany, elektryczne oświetlenie. Ul. Juljusza 30 miesz 2. 4101-2
- prośby do władz, i milicji pilnie na maszynie biuro Lubuskiego. Piotrkowska 82. 3901-8-0
- proszę się przekonać najtaniej można dostać w różnych gatunkach, machorkę, tytuły, papierosy, cygara, gilzy, i t. d. w nowo otworzonym sklepie tabacznym Zaklikowskiego. Benedykta № 21-23. 4105-5
- Sprzycy dla sztełmachów do sprzedania w składzie drzewa H. I. Goldringa. Szosa Pabjanicka № 21. 3
- zganią paszport, wydany z magistratu m. Łodzi, na imię Stanisław Merjański. 4105-5
- Zamaj paszport, Wojciecha Stanisława Cierpińskiego, wydany z gminy Secemin, powiatu włoszczońskiego, gub. kieleckiej, z 1913 r. Łaskawy znalazca odda do restauracji „Louvre”.
- W Piotrkowskiej Sortownia polskie na nowożące święta, odby wybór garterowy mężkiej. Przyjmuję wszelkie okazyjki i paracje po cenach niskich. 4013-5

Ważne dla wszystkich!

Najtańsza sprzedaż wszelkich kasz, mąki, cukru i faryny hurtowo i detalicznie. Piotrkowska № 145. UWAGA: prawa oficyna, 2-gie wejście, z piętro, mieszk. 34.

Koń

rosły i silny do sprzedania. Wiadomość: od 1 do 3 po poł. Skwerowa 10, u stróża.

Prośby

de władz i milicji, tłumaczenia wszelkiego rodzaju redakcyjne biuro „UNION”, Piotrkowska 92, lewa oficyna Kierownikami biura są prawnik i redaktor.

Sól, cebulka, zaprawki, i pomarańcze. W cenie kosztu sprzedaje ul. Mikołajewska № 22 w podwórzu.

Wszelkie porady w sprawach cywilnych i karnych

mających się rozpatrywać w Sekcji Prawnej i w Sądach Obywatelskich przy Dzielnicach Milicji, udziela, jak również redaguje prośby, zażalenia i kasacje, zamieszkały przy ulicy Zawadzkiej № 29, 3-cie piętro front, do 10-ej rano i od 3-ciej do 6-ej po poł.

Tytuni, papierosów, cygar, tabaki i machorki

konkurencja tytuń od 12 i pół kop. papierosy od 30 kop. 100 sztuk.

Zapisy na lekcje

zbiorowe w zakresie wstępnej i 4 niższych klas przyjmują się w kancelarii Pabjanickiej SZKOŁY HANDLOWEJ od poniedziałku dnia 15 b. m. od godz. 10-ej do 12-j.

Wetniane i jeowabne materiały na bluzki 80 k. wyprzedają z mego fabrycznego składu do 1 kwietnia suknie i kostjomy oraz detalicznie i resztkami. Ulica Cegielniana 43, w podwórzu.

Wydawca i redaktor naczelny Antoni Kaszerek (Zachodnia 37).